

Áron a Mirjam

Převod materiálu

Eva Šormová

Pořadí v lekci

6

Kdo se dnes přidává k zástupu: Áron a Mirjam

Téma: Svého služebníka si vyvoluje Hospodin sám

Vyprávíme podle: Nu 12, 1-16

1. MOTIVAČNÍ UVEDENÍ:

a) Pro všechny věkové skupiny; příběhu spíše ználé

Co víme o Áronovi? (Áron je bratr Mojžíše a Mirjam. Mojžíšovi jde vstříc, když sestupuje Mojžíš do Egypta, aby vyvedl Izrael. Áron je kněz. Áron vyjednává s faraónem. Na žádost lidu staví zlaté tele.)

Co víme o Mirjam? (Mirjam je sestrou Mojžíše. Sleduje, co se bude dít s ošatkou, kterou položila Mojžíšova matka do rákosí. Kdo byl v té ošatce? Mirjam zpívala píseň, když Izraelci prošli suchou nohou přes Rákosové moře; je to jedna z nejstarších písní v Tóře.)

b) Pro střední a starší školní věk; pro ználé

Víte, jak vzniká zápletky, z které je mnoho nepřijemností a která někdy zasáhne všechny lidi kolem, i ty, co s tím nemají nic společného? Už jste někdy zažili, že vás chtěl někdo pomluvit před druhými, protože záviděl, že vás lidé mají rádi? Už se vám někdy stalo, že jste se o něco dobrého snažili, ale pak přišel někdo druhý, třeba váš bratr nebo sestra, a řekl, že to, co jste udělali, je špatné? Ono to tak špatné zase nebylo, ale on vás tím chtěl pomluvit u lidí.

c) Pro všechny věkové skupiny; příběhu spíše neználé

Mrzelo vás někdy, že se všichni někomu jinému daří lépe než vám? Měli jste někdy pocit, že maminka či tatínek dává přednost vašemu sourozenci? Měli jste pocit, že mu více důvěřují a více se na něho spoléhají? Měli jste někdo dojem, že vám někdo upírá vaše zásluhy na dobré a vydané věci? Co jste tehdy udělali? Záviděli jste? Hledali jste nějakou jeho „chybu“, která by se dala proti němu využít?

2. POZNÁMKY K TEXTU A JEHO KATECHETICKÉMU VYUŽITÍ:

- **Áron** – syn Amrama a Jochebed z pokolení Levi. Význam slova nejasný. Dv? možnosti: z egyptského slova Velké je jméno (n?jakého boha), nebo toto jméno znamená truhla. Áron, tak se nazývala truhla, u které Áron sloužil jako kn?z. Možná toto jméno znamenalo velekn?žský titul podobn? jako farao nebo kandáké (Sk 8,27). P?i jednání s faraónem Hospodin mluvil i skrze Árona (Ex 4,14; 6,13; 7,1).

- **Mirjam** – dcera Amrama a Jochebed z pokolení Levi. Význam jména je nejasný; m?že být odvozen od vzpírat se (tedy „Vzdorovitá“, „ Svéhlavá“). Podle dalšího výkladu je jméno odvozeno od egyptského ko?ene „Milovaná“. ?eckou obdoba tohoto jména je Marie. Mirjam je nazvána také prorokyní (Ex 15,20).

- **Kúšanka** – ve Starém zákon? jsou považováni Kúšané za potomky Chámovy (Gn 10,6). Také v proroctví Abakukov? se jméno Kúšan vyskytuje v paralelismu se jménem Midjan. Tato informace je podána jako mimochodem. Pisatel Mojžíš?v ?in nehodnotí, uvádí jej jako východisko pro další d?j. Áron a Mirjam hájí ? istotu rodu.

- „**Zdaž jen – jedin? – skrze Mojžíše promlouvá Hospodin?**“ Zdvojená otázka navozuje, jakým zp?sobem, tj. skrze jaké náboženské typy ?i funkce sd?luje Hospodin to podstatné ze svých zám?r?. Podle Árona a Mirjam by krom? p?ímé ?e?i sd?lované Mojžíšovi m?l ke slovu víc p?íjít prvek rituáln? kn?žský, pop? ženský, extaticko-prorocký.

- **Hospodin slyšel** – antropomorfismus, který nazna?uje, že p?ed Bohem se nic neutají, i když se to t?eba d?je v ústraní. Hospodin slyší sv?j lid, když úpí (Ex 2, 23). Slyší k?ik Sodomy a Gomory (Gn 18,20). „Slyší“ to, co brání, aby se p?íbh?h jeho lidu ubíral, kam má.

- **Mojžíš však byl nejpokorn?jší ze všech lidí** – nejpokorn?jší, hebr. ´aní´, neznamená jenom pokorný, ale i tichý, chudý. Je to ten, který se pln? spoléhá na Hospodina. Dokonce bychom mohli ?íct, že u lidí nenachází ochrany a pochopení, jeho jedinou nad?jí a ospravedln?ním takto pokorného je Hospodin. V n?m má založenu veškerou svou nad?ji. Takto pokorní jsou blahoslaveni. Ježíš vjíždí do Jeruzaléma jako „tichý a sedící na oslátku“ (L 21,5b; 24,36). Takto tichý se Mojžíš stává ve služb? Hospodinu. Pozor: tichý však neznamená bambula, který si nechá vše líbit.

- **stan setkávání** – místo ur?ené pro setkávání s Bohem. Byla to p?enosná svatyn?. Tvo?ily jej ln?ná plátna a d?ev?ná konstrukce. Kroužky na upevn?ní plátna byly ze zlata. Celá konstrukce a plátno bylo ještě p?ehozeno kozími houn?mi. Barva ln?ných látek byla purpurov? fialová, nachová, karmínová s vetkanými obrazy cherub?. Vnit?ek stánku setkávání byl rozd?len na dv? ?ásti, p?ední (svatyni) a zadní (velesvatyni). Tyto ?ásti byly od sebe odd?leny záv?sem, které se ?íkalo opona. Ze západu, severu a jihu obklopovalo stánek nádvo?í. Do stanu setkávání se chodilo z východní strany. Vše ve stánku setkávání sloužilo k tomu, aby byla zd?razn?na p?ítomnost Hospodinova se svým lidem. (Nový biblický slovník, Návrat dom?, 1996)

Podle jedné tradice byl stánek setkávání umíst?n uprost?ed izraelského lidu (Ex.40,34n). Toto demonstrovalo, že Hospodin je uprost?ed svého lidu. I Ježíš se zjevuje svým u?edník?m po svém zmrtvýchvstání a stojí uprost?ed. (J 20,19). Zde v našem p?íbh?hu se ke stanu setkávání chodilo z tábora. Je tím vyjád?ena Hospodinova odd?lenost.

- **oblakový sloup** – ukazuje cestu lidu z egyptského zajetí. Je symbolem ukazatele cesty (Ex 13,21; Nu 10,34; 14,14). P?i každém zvláštním zjevení oblakový sloup sestupoval na stánek setkávání nebo na pov?nou osobu (srv. Mk 9,2–8; Sk 1,9.). – Hospodin sestupuje k ?lov?ku, nikoli ?lov?k se vyšplhá svým chováním nebo cht?ním k Hospodinu.

- **u vchodu do stanu:** Zastavení u vchodu stánku je symbolické. Áron a Mirjam jsou poskvrn?ni h?íchem, a proto nemohou vstoupit do svatyn?. Také p?ed tvá? Boží se vchází. To možná nazna?uje tento obrat.

- „**mluvím od úst k úst?m**“ – Hospodin mluví k Mojžíšovi p?ímo. Mluví s ním jako p?ítel s p?ítelem. S Áronem a Mirjam mluví ve vid?ních a ve snu. Tedy nedává se jim poznat. Ani Mojžíšovi se Hospodin nenechává poznat p?ímo, ale smí být sv?dkem jeho „slávy“ nebo „jména (Ex 3,14; 6,3).

- **malomocná** – není jen nemocná, je i kulticky neúspěšná. Nesmí být ve společenství lidu. Je z něho tímto vyloučena.

- **úspěch Mojžíš k Hospodinu** – modlitba a volání Mojžíše je velice úspěšné, krátké, plné zoufalství. Je to volání o pomoc, nikoli žádost – stačí se.

Hospodin Miriam trestá jako dceru, která urazila otce. Dále rozvedeno v úskalí textu. Pravděpodobně byla hned uzdravena, protože poté, co kněz malomocného prohlásil za úspěšného, musel být rekonvalescent ještě sedm dní vyloučen ze společenství.

- **lid netáhl dál** – Mirjam s Áronem se chtěly ujmout vedení, místo toho však zavinili zdržení sedm dní; jejich postoj má „proti-stvořitelskou“ kvalitu, ohrozil cestu záchrany.

- **Páranská stopa** – poušť, která se rozkládá na Východní střešní oblasti Sinajského poloostrova. Z této oblasti jsou vysláni Mojžíšem zvedáni do Kenaanu (Nu 13, 3,26).

3. FORMULACE TÉMATU:

V tomto příběhu jde vlastně o problém vyvoleného služebníka, který má přístup k Bohu. Mojžíš je tu předobrazem Ježíše, který se stal prostředníkem mezi námi a Pánem Bohem. Mojžíš není neomylný, nelze však kritizovat jeho postavení jako vyvoleného služebníka Hospodina. Taková kritika je vlastně namířená proti Hospodinu a jeho rozhodnutí. Áron a Mirjam jsou kněží, kteří slouží svému lidu. Jejich funkce není být prostředníkem mezi Bohem a lidmi, ale sloužit lidem, kteří jsou jim svěřeni.

4. ÚSKALÍ TEXTU, TÉMATU A LINIE PŘÍBĚHU:

Oddíl svádí vyprávět o vině Mirjam a Árona a potrestání

Mirjam, tj. vidět její jenom jako mravní problém nevnímavosti sourozenců a velkorysosti Mojžíše. Problém je však hlubší. V tomto oddíle nacházíme kritiku kněží, které zde zastupuje Áron a Mirjam. Kněžský úřad není pro zásluhy, ale je službou lidu. Hospodin si vybírá své proroky, skrze něž mluví. Mojžíš však je víc než prorok, je předobrazem služebníka, který na sebe bere pomluvy lidu a reptání proti Hospodinu. Tím, že Mirjam a Áron mluví proti Mojžíšovi a snižují jeho službu Hospodinu, mluví a reptají vposledu proti samotnému Hospodinovi.

Mojžíš je modlitebník, který se přimlouvá za lid, když reptá. Je vyvoleným od Hospodina, proto s Hospodinem mluví od ústa k ústům. Takové výsady se Áronovi ani Mirjam nedostalo, i když právě jejich služba kněží měla sloužit jako spojnice mezi Hospodinem a lidem. To, že v očích Árona a Mirjam bylo nesprávné, že si vzal Mojžíš za ženu Kúšanku – vzpomeňte výše, je pouze záminkou ke snižování zásluh Mojžíše. Mirjam a Áron vrhají na Mojžíše podezření z něčeho, co je v jejich očích nesprávné. V tom spočívá vina kněží. Je to souzení a posuzování podle zákona, označování hříchu a pokleslostí bez ohledu na milosrdenství. Je to sudičství, které není ochotno nést břemena rozhodování a života. Sudičství a vyvyšování kněží pro své zásluhy před Hospodinem. Hospodin zde trestá nejen toto sudičství, ale i neochotu nést Mojžíše svými modlitbami. Proto přichází Ježíš jako pravý velekněz, který svými přimlouvami a obětí nakonec přemáhá všechny naše nedostatky.

5. OSNOVA VYPRÁVĚNÍ:

Mladší školní v?k:

1. Nespokojenost Mirjam a Árona s vedením Mojžíše.
2. Hospodin si volá Mirjam, Árona i Mojžíše k stánku setkávání
3. Oznámení v?le Hospodinovy
4. Mojžíš se modlí

Starší školní v?k:

1. Mojžíš se žení, bere si Kúšanku
2. Mirjam a Áron jsou se svatbou nespokojeni a hlavn? jsou nespokojeni s Mojžíšem.
3. Hospodin volá Mirjam, Árona i Mojžíše volá ke stánku setkávání
4. Oznámení v?le Hospodinovy
5. Mojžíš se modlí
6. Zdržení na cest?

6. A) K PRÁCI S PRACOVNÍM LISTEM

Pracovní list lze použít kdykoliv; n?které ?ásti však samy vybízejí k vypracování p?ed, b?hem ?i až po vypráv?ní.

Co už o Mirjam a Áronovi vím?

- lze využít v úvodu (viz bod 1 Motiva?ní uvedení a); v motiva?ní ?ásti mohou d?ti samy heslovit? vpisovat anebo v symbolech zobrazovat, na co si z p?íb?hu vzpomenou.

Co nám zpívá na naši cestu víry?

- b?hem vypráv?ní ?i po n?m m?žete s d?tmi vymyslet sloku o Mirjam a Áronovi do písni?: A zástup stále p?ichází a zas jde dál... a napsat ho na pracovní list nebo použít navrhovaný text.

Kde se jejich písni?ka ozývá v bibli?

- lze využít b?hem ?i po vypráv?ní zejména se staršími d?tmi. D?ti pracují samostatn?. P?i práci si dávají jejich p?íb?h do souvislosti s jiným biblickým p?íb?hem, hledají podobnosti ?i odlišnosti a zamýšlí se nad tématem. P?íklad: prom?n?ní na ho?e (Mt 17,1-13; Mk 9,2-13).

Moje okénko

- prázdný ráme?ek slouží bu?to k vymalovávání po vypráv?ní;
- nebo se pokuste s d?tmi najít a nalepit vhodný obrázek k tématu. Tento bod je vhodný nechat jako ,domácí úkol` s tím, že je nutné se p?i p?íštím setkání k n?mu vrátit. Budete-li se hledání obrázku v?novat hned po vypráv?ní, p?edpokládá to, abyste m?li po ruce n?kolik obrázkových ?asopis?, ve kterých budou d?ti moci hledat vhodný obrázek k tématu.

Co m? v p?íb?hu oslovilo? Za co bych cht?l prosit?

V?tší d?ti mohou samy n?co napsat. Krátkou prosbu mohou d?ti vytvo?it jednotliv? anebo ve skupince. (Viz 9 Modlitba) Spole?n? si pak m?žete nám?ty p?e?íst a mluvit o nich a také se spole?n? pomodlit.

6. B) K PRÁCI S POSTAVI?KAMI

Předkreslené postavičky jsou prototypy postav: radující se, spící, kráječící, strnulá, vládnoucí, v modlitbách. Vyberte – nejlépe po vyprávění i práci s pracovním listem – s dětmi dvě, která podle nich nejlépe charakterizuje Mirjam a Árona: čím procházeli, co prožívali. Obkreslete, vybarvte a dokreslete výraz ve tváři, či všelijak jinak ozdobte, vystihněte a zavste. Za ním pak postupně tvořte řadu svých.

6. C) TIP NA AKCI – OBRÁZKY A HRA

Stánek setkávání u něho tři postavy, které přicházejí. Kdo může vejít? Kdo zůstane venku? Vejít může ten, kdo má čisté srdce. Ten v jehož srdci je: zloba, pomluvy, nenávist.... Děti určí barvu pro zlobu, nenávist, ...každá barva je jeden vřed a namaluje tento vřed na kůži postavičky.

6. D) PODMĚTY PRO ROZHOVOR:

- Co máme dělat, když proti někomu něco máme, co se nám nelíbí ? (Mt 18,15–17)
- Je dobré sedávat s těmi, kdo snižuje zásluhy Pána Boha? Umíme se ozvat, nebo raději mlčíme?
- Kdo šel tak daleko, že pro záchranu lidské společnosti obětoval sám sebe?
- Kdo je ten nejvyšší služebník Hospodina?
- Je posláním křesťana odsuzovat nemravnost druhých?
- Je posláním křesťana modlit se za druhé a přimlouvat se i za ty, kteří nás někdy provokují?
- Umíme pracovat se žárlivostí, ukřivčeností, malým uznáním, nemáme sklon k záslužnictví?

7. LITURGICKÝ RÁMEC

Vstupní verš: *Doufej v Hospodina celým srdcem svým, na rozumnost svou pak nespolehej (Př 3,5)*

Písně: průvodní

MIRJAM vede pěti – zpívej

s ÁRONEM jsou plni závisti

ohrozili CESTU – zpívej

proč zástup stále přichází a zas jde dál

nebo vlastní slova (nápově Marie má dítě, S 181):

Není lepší na tom svět? (D 611), čisté srdce musí mít (D 608), Odpusť (D 688), Stvoř srdce čisté, Bože, mi (EZ 379)

Čtení: Nu 12,6-8

8. VYPRÁVĚNÍ

1. MOJŽÍŠ SE ŽENÍ, BERE SI KÚŠANKU

A konala se svatba. Tak většina lidí končí. Náš svatbou začíná. Většinou, když se někdo žení, tak z toho všichni mají radost. Ne tak v našem případě. On se totiž ženil Mojžíš. I vdcové se žení a Mojžíš nebyl výjimkou. Vzal si ženu z jiného národa. Vzal si za ženu Kúšanku. To byl příbuzný národ Izraelců, ale neputoval pouští jako Izrael.

2. MIRJAM A ÁRON JSOU SE SVATBOU NESPOKOJENI A HLAVNĚ JSOU NESPOKOJENI S MOJŽÍŠEM

Ta svatba se však nelíbila Mojžíšově sestře Mirjam. Prostě ta Kúšanka se jí nezamlouvala. Byla jiná. Zazlívala bratrovi, proč si nevzal nějakou ženu z lidu izraelského. Vždyť dobrých a hezkých holek na vdávání bylo dost.

Jenže místo aby to řekla přímo Mojžíšovi, zašla za Áronem a povídá: „Poslyš, Árone, nezdá se ti, že to náš bratr s tou Kúšankou přehnal? Má vést lid a on se žení, a ještě k tomu s nějakou cizinkou. Má přece plnit svoje vdcovské povinnosti.“

Áron místo aby Mirjam oklusal, že dělá jenom nepříjemnosti, se k ní přidal: „Máš pravdu! Já se tady dělu, takže izuji všechny bohoslužby, přesně plním všechny své kněžské povinnosti, poslouchám Pána Boha, dodržuji přepisy, hledím, aby všechno bylo podle jeho zákona a Mojžíš má všechnu slávu sám. A co víc, chová se, jako by měl všechny zásluhy za záchranu lidu jenom on.“

Mirjam ochotně souhlasila: „To máš pravdu, myslíš si, že jenom jemu Hospodin zjevuje svá tajemství. Přitom nás vede cestou necestou. Jídlo taky nic moc. Z toho ty naše ženy mají vařit! Samá mana, křepelky. Víš co to dá práce, oškubat křepelky? A co dělá on? Sdlovat lidem, co Hospodin chce, to bych taky dokázala. Stačí když budu chvíli tančit, dostanu se do extáze a určitě budu mít nějaké zjevení. A ty, Árone, jako úctyhodný kněz, by sis taky měl trochu víc přijít na své... *(Možno nechat pro starší.)*

A tak si ti dva přesto notovali a jeden druhému si stěžovali na svého bratra.

3. HOSPODIN MIRJAM, ÁRONA I MOJŽÍŠE VOLÁ KE STÁNKU SETKÁVÁNÍ A OZNAMUJE JIM SVOJI VŮLI

A jak byli v ráži a tolik reptali, uslyšel jejich žvanění Hospodin. Pán Bůh slyší, a to je mnohdy naše záchrana. Víte, co by se stalo, kdyby byl Pán Bůh odkázán jenom na to, co mu řeknou jeden o druhém lidé? No, to by dopadlo. Pán Bůh je spravedlivý a ví, jaký je kdo člověk. Je spravedlivý a milosrdný. Tentokrát se však rozzlobil.

Zavolal Mojžíše, Mirjam a Árona ke stánku setkávání. *(Zde by bylo na místě ukázat obrázek, nebo popsat jak tento stánek asi vypadal. To vše podle zralosti dětí.)* Tak se tam všichni tři sešli. Hospodin se opravdu zlobil. Mirjam a Áronovi řekl, ať se nepletou do vůlí, které řídí on sám. Řekl jim také, že on není Bůh, který by dával každému stejný úkol. Někdo od Pána Boha dostane dar prorokovat, jiný vidět jasěji věci než druhý a jiný se stane jeho služebníkem.

Pán Bůh si vybral Mojžíše za svého služebníka. To je velká výsada, ale také veliký úkol a veliká odpovědnost. Výsada v tom, že Mojžíš mohl zhlédnout Hospodinovu slávu a mohl rozpoznávat Hospodinovo jméno. Úkol v tom, že musí všechnu Boží vůli sdělovat lidem a vést je k poslušnosti. Je odpovědný za to, jak to bude dál, jak bude Izrael pokračovat. A tak nese všechnu tíhu lidu izraelského na svých ramenou.

Možná si řeknete: „Jakou tíhu?“ Je to tíha modlitby a obětí pro druhé. Modlitby za reptající lid, který zpochybňuje moc Hospodinovu. Za lid, který nevěří Pánu Bohu, že to s námi lidmi myslí dobře. A oběť je v tom, že je Mojžíš schopen potlačit veškeré nabízené výhody za záchranu Božího lidu. *(Mohli bychom se zeptat dříve, jestli si nevzpomenou, za jakých okolností to bylo – Ex 32.)*

4. MOJŽÍŠ SE MODLÍ

Hospodin potrestal Mirjam malomocenstvím. Chtěla být mocná a přitom se stala málo mocnou. Mojžíš však ani svatbou s Kúšankou neztratil nic ze své shovívavosti, odvahy a milosrdenství. „Bože, prosím, uzdrav ji, prosím!“ zaúpěl Mojžíš zoufale. Opět se z Mojžíše stal bojovný modlitebník. Volající Hospodina o pomoc, protože věděl, že jediný Hospodin může malomocného vyléčit ve zdravého.

Modlitby Mojžíše byly vyslyšeny. Mirjam však musela zůstat určený čas bez společenství svého lidu. Bylo to sedm dní. Sedm dlouhých dní, kdy čekala, až ji Hospodin opět připojí ke svému lidu. Teprve pak bude moci lid pokračovat ve své cestě.

9. MODLITBA:

Pane Bože, náš dobrotivý Otče, my víme, že ty mnohdy pokoušíš svou závistí, zlobivostí jeden k druhému. Prosíme tě, dávej nám iisté srdce. Prosíme, dej, ať se dovedeme jeden za druhého modlit.

Amen

Přiložený soubor
[praclisť-6.pdf](#) (195.36 KB)

Cílová skupina

[Univerzální](#)

Katechetické cykly

[Zástup stále přichází...](#)

Biblický odkaz (kat)

[Numeri 12,1–16](#)